

Από τον Ασώματο στην Ιαλυσό:

Το χρονικό της ανθρώπινης παρουσίας στο νησί της Ρόδου την Εποχή του Χαλκού.

Στον Ασώματο, παραθαλάσσια θέση που βρίσκεται ανάμεσα στο σημερινό αεροδρόμιο του νησιού και την Κρεμαστή, στα όρια του αρχαίου κράτους της Ιαλυσίας και απέναντι από τα Λώρυμα της Ροδιακής Περαίας, στη Μικρασιατική ακτή, αναπτύχθηκε το αρχαιότερο πρωτοαστικό κέντρο της Ρόδου. Εντυπωσιακά ευρύχωρα κτήρια των μέσων της 3^{ης} χιλιετίας π.Χ. και ελεύθερα στον χώρο μεγαρόσημα κτήρια, τα οποία εγκαταλείπονται ξαφνικά στο τέλος της ίδιας χιλιετίας, φανερώνουν ότι το μεγάλο και εύφορο νησί της Ρόδου συμμετέχει ήδη από την πρώιμη χαλκοκρατία στη διαμόρφωση του Αιγαιακού πολιτισμού. Το γεγονός αυτό οφείλεται στις αλληλεπιδράσεις με τους πολιτισμούς της Τροίας και της Πολιόχνης και το Ηραίο της Σάμου στα βόρεια/βορειοανατολικά, τις Κυκλάδες και τη Βορειοανατολική Πελοπόννησο στα δυτικά αλλά κυρίως με τους πολιτισμούς της 3^{ης} χιλιετίας π.Χ. που αναπτύχθηκαν στην ενδοχώρα της Μικράς Ασίας, νότια της κοιλάδας του Μαιάνδρου, όπως η Αφροδισιάδα και το Beycesultan.

Στις αρχές της 2^{ης} χιλιετίας π.Χ., μετά την εγκατάλειψη του Ασώματος, οι πληθυσμοί μετακινούνται ανατολικότερα και εξαπλώνονται σε διάφορες θέσεις, στην κορυφή και την πλαγιά του βουνού του Φιλερήμου, στην προσχωσιγενή πεδιάδα στα βόρεια του και σποραδικά σε άλλες πεδινές θέσεις φθάνοντας έως την περιοχή του αρχαίου λιμένος της Ακαντιάς στην πόλη της Ρόδου. Ανέλπιστα ευρήματα των τελευταίων ετών, όπως η παρουσία του αρχαιότερου πολυθύρου του Αιγαίου, στρώμα καταστροφής με εκατόμβη από χαυλιόδοντες κάπρου, διακοσμημένων με ελάσματα χρυσού, χρυσούς και οστέινους ρόδακες, ημιπολύτιμους λίθους κ. ά., φανερώνουν ότι στους άλλοτε σκοτεινούς, για τα έως τότε δεδομένα της έρευνας, χρόνους της μέσης εποχής του χαλκού άνησε στη Ρόδο ένας ξεχωριστός πολιτισμός που μοιάζει να ανταγωνίζεται τον πολιτισμό των παλαιών ανακτόρων της Κρήτης και προετοίμασε το έδαφος για την ίδρυση της μεγάλης Υστεροχαλκής πόλης της Ιαλυσού, στην προσχωσιγενή πεδιάδα των Τριάντα.

Η μελέτη της πρωτοχαλκής και μεσοχαλκής Ιαλυσού στο νησί της Ρόδου δίνει νέες διαστάσεις στην ερμηνεία και κατανόηση της μεγάλης πόλης της ύστερης εποχής του χαλκού στα Τριάντα με τις μεγάλες ξεστές οικοδομές, τα πολύθυρα, τις υψηλής αισθητικής και τεχνολογίας τοιχογραφίες, τους μεγάλους λιθόστρωτους δρόμους και τις αλληλεπιδράσεις με τα σπουδαιότερα κέντρα του Αιγαίου, της Κρήτης και της Ανατολικής Μεσογείου.

Τ. Μαρκέτου